

# JAK OSZUKIWANO W PROGRAMIE CZYSSTE POWIETRZE?

## PORT PC piętnuje nadużycia i uruchamia wsparcie dla pokrzywdzonych

Program Czyste Powietrze stał się niestety wylęgarnią patologii. Zdaniem ekspertów, w dużej mierze wynika to z konstrukcji tego programu w jego dotychczasowej formie, w szczególności z wysokiego prefinansowania przy 100 proc. dofinansowaniu inwestycji bez należytej ich kontroli. PORT PC bierze odpowiedzialność i otwiera infolinię dla pokrzywdzonych beneficjentów. Celem jest także pokazanie Białej i Czarnej księgi inwestycji realizowanych w ramach programu.

„Oszukana transformacja” to hasło, pod którym 19 marca 2025 roku odbyła się konferencja prasowa Polskiej Organizacji Rozwoju Technologii Pomp Ciepła. Jest to szczególne nawiązanie do problemów związanych z programem Czyste Powietrze, które wynikają – jak mówili uczestnicy konferencji – przede wszystkim z wprowadzonego w lipcu 2022 roku prefinansowania. Narzędzie to miało zapewnić dostępność środków dla najmniej zamożnych beneficjentów, a zamiast tego stało się wehikułem do generowania wysokich zysków przez niektóre firmy i budowania patologii w branży. – Prefinansowanie pozwalało otrzymać 50 proc. ze 100 proc. dotacji jako przedpłatę na konto

wykonawcy. W praktyce było to zaproszenie do stosowania nieuczciwych praktyk, które zidentyfikowaliśmy i przedstawiamy na konferencji prasowej – mówił **Paweł Lachman, prezes PORT PC**. – Z jednej strony te firmy, które z dotacji zrobiły sobie nieuczciwy biznes, celowo zawyżały ceny urządzeń, montażu i termomodernizacji, dopasowując je do maksymalnych kwot dofinansowania; często instalowały również urządzenia, które nie są dopuszczone do obrotu rynkowego lub nie mają żadnych znaków jakości. Drugą stroną medalu było nakłanianie beneficjentów o niskich dochodach, nieświadomych ryzyka, do podpisywania pełnomocnictw i niekorzystnych umów. A potem,

aby osiągnąć jak największy zysk, minimalizowano nakłady, montując np. pompy ciepła w budynkach bez odpowiednio wykonanej termoizolacji i bez odpowiednich instalacji. Obecna reforma programu Czyste Powietrze jest szansą na wyeliminowanie pewnych patologii, jednak działania muszą być radykalne – dodaje Lachman.

– Osobiście jesienią ubiegłego roku miałem okazję przeprowadzić serię wywiadów z osobami zaangażowanymi we wdrażanie i wspieranie programu Czyste Powietrze na różnych szczeblach, w tym w gminach i wojewódzkich funduszach ochrony środowiska – referował **prawnik Miłosz Jakubowski**. – Było to jeszcze przed zawieszeniem przyjmowania wniosków w programie. Wszyscy moi rozmówcy wskazywali na ogromną skalę nadużyć ze strony nieuczciwych przedsiębiorców. Co bardziej zaangażowani ekodoradcy opowiadali, że pomagali mieszkańcom swoich gmin odstąpić od niekorzystnych umów, co narażało ich czasami na ataki ze strony nieuczciwych przedsiębiorców. Głos zabrał także **instalator Tomasz Golański**: – O pracę w mojej firmie starało się wiele osób, które

odchodziły z poprzednich firm, gdyż nie zgadzały się na niemoralne działania na granicy prawa. Instalacje z pompami ciepła to nie jest sprzedaż garnków. Powinni zajmować się tym przeszkoleni profesjonaliści, którzy we właściwy sposób dobiorą urządzenie do standardu budynku, a w skrajnej sytuacji nawet uczciwie odradzą pewne działania, żeby nie wpędzić beneficjenta w koszty. Nie muszą chyba dodawać, że to także zwyczajnie nieuczciwa konkurencja dla firm, które chcą dostarczać produkty i usługi na wysokim poziomie.

Uczestnicy konferencji oczekują od podmiotów państwowych – zwłaszcza obecnego kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska, a także Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska – działań, które wesprą beneficjentów programu oszukanych przez nieuczciwych wykonawców. W zgodnej opinii uczestników, osoby te muszą otrzymać pomoc od państwa, ponieważ w innym wypadku znacznie spowolni to transformację energetyczną, walkę z niską jakością powietrza, a także pogłębi zjawisko ubóstwa energetycznego w kolejnych latach.

## PORT PC ZE WSPARCIEM DLA POKRZYWDZONYCH

Domagając się aktywności ze strony państwa, PORT PC podejmuje jednocześnie działania, które już teraz mają pomóc pokrzywdzonym. Pierwszym z nich jest uruchomienie infolinii, gdzie beneficjenci mogą zgłosić swój problem, a także otrzymać bezpłatną poradę. Drugim, długofalowym działaniem, jest publikacja Czarnej Księgi programu Czyste Powietrze, a następnie Białej Księgi. Pierwsza z nich będzie zawierać opisy nieuczciwych praktyk zgłoszonych przez infolinię, a także konkretne przypadki oszustw i nadużyć, druga zaś rekomendacje dla programu Czyste Powietrze w jego odświeżonej formie.

### Infolinia dla pokrzywdzonych beneficjentów:

+48 882 574 569, dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-16:00

### Formularz – Czyste Powietrze – pomoc dla zawiedzionych beneficjentów:

[www.pompujcieplozglowa.pl/czyste-powietrze.html](http://www.pompujcieplozglowa.pl/czyste-powietrze.html)